

KÜLASTAJA MEELESPEA

- Kaitsealal on keelatud inimeste viibimine Sinijärve sihtkaitsevööndis 15.03-17.07, veelinnujaht ja jaht Sinijärve sihtkaitsevööndis 15.03-31.09.
- Eramaal võib viibida päikesetõusust loojanguni, kui ei tekita kahju maavaldajale. Tarastatud/tähistatud eramaal liikumiseks on vaja omaniku luba.
- Mootorsõidukiga liikle ainult selleks ettenähtud teedel ja pargi ainult parklasse. Jalgrattaga sõida vaid teedel ja radadel.
- Telgi ja tee lõket ainult selleks ettevalmistatud ja tähistatud kohas.
- Tuleohtlikul ajal on lõkke tegemine keelatud, ka lõkkealustel.
- Veekogudel võib sõita mootorita ujuvvahendiga.
- Hoiu koer looduses liikudes rihma otsas.
- Kaitsealal võib korjata marju, seeni ja muid metsaande.
- Püüa tegutseda loodusesse jälgi jätmata.

Kui näed looduse või külastusobjektide kahjustamist, teavita sellest keskkonnainspektsiooni tel 1313.

KAITSEALA VALITSEJA

Keskkonnaamet
Rakvere, 44307, Lääne-Virumaa
tel 325 8401
laane-viru@keskkonnaamet.ee
www.keskkonnaamet.ee

KESKKONNAAMET

KAITSEALA KÜLASTUSE KORRALDAJA

RMK loodushoiuosakond
Põhja-Eesti piirkond
tel 329 5555
info@lahemaa.ee
www.rmk.ee

Trükise väljaandmist toetas:
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus

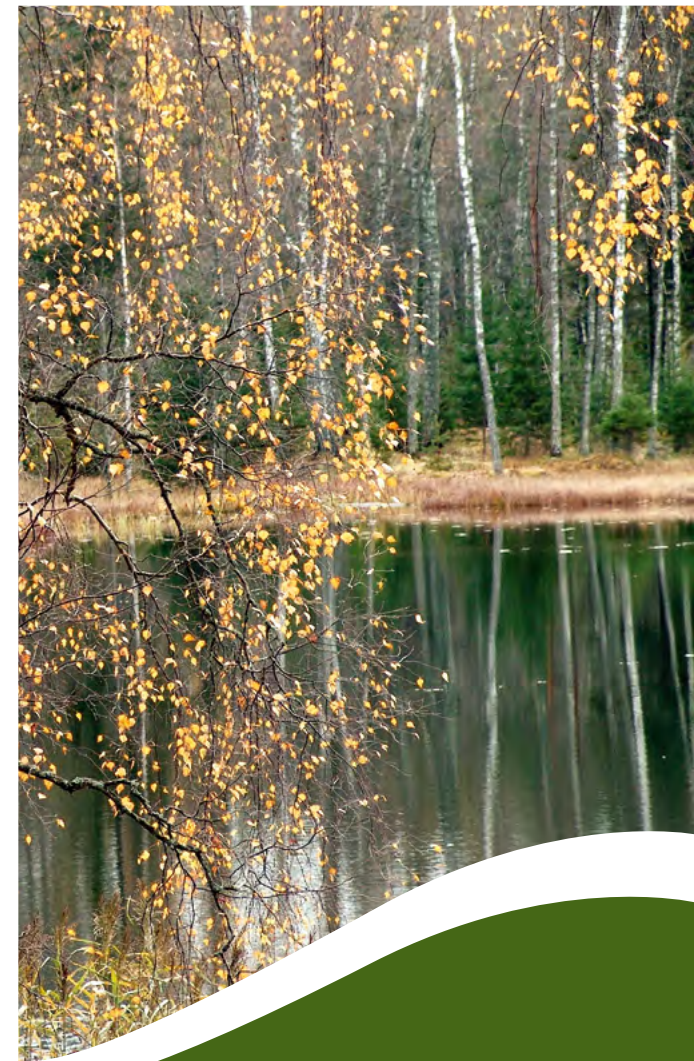
Trükise koostajad: K. Kingumets, K. Jürgens
Esikaane foto: Eesjärv sügisel, A. Mägi

Küljendus: Akriibia OÜ
Trükk: Aktaprint AS

KESKKONNAINVESTEERINGUTE
KESKUS

©Keskkonnaamet 2012

NEERUTI maastikukaitseala

Foto: Lääne oos, R. Kotter

NEERUTI MAASTIKUKAITSEALA

Lääne-Virumaal Kadrina vallas asuv Neeruti maastikukaitseala (1272 ha) on loodud 1957. aastal Pandivere kõrgustiku põhjaosa pinnavormide, järvede, metsakoosluste ja väikesoode kaitseks. Kaitseala kuulub loodusala Euroopa kaitstavate alade võrgustikku Natura 2000.

Neeruti oosistik on Eestis üks esiduslikemaid. Siinne maastik kujunes jääaja lõpus u 12 500 aastat tagasi, kui jää sulas ning liustikus olevad kivimid kandusid koos sulavetega liustikulõhede. Nii tekkisid **oosid** – pikad kitsad loode-kagu suunalised vallseljakud. Neeruti ooside suurim kõrgus merepinnast on 126,2 m ja suhteline kõrgus kuni 35 m, nõlvade kalle on kohati 45 kraadi ja oosihari vaid kahe meetri laiune. Leidub ka ebakorrapärase kujuga **mõhnu** ja mõhnastikke. Ooside vahele, enamasti neist ida poole, jäävad sulglohud, mis tekkisid mägede vahele jäänud jääkamakate sulamisel.

Neeruti nimi pärineb 16.–17. sajandil siin valitsenud mõisnike Nieroth'ide perekonna nimest. Rahvajuttude järgi olevat aga koht saanud nime Kalevipoja lugude järgi. Neeruti mäed tekkisid siis, kui **Kalevipoeg** põldu kündis. Pikad oosid meenu-

tavad künnivagusid ja sulglohud hobusejälgi. Mahaasetatud sadul vormis Sadulamäe. Sinna, kus hobune parmude peletamiseks püherdas, tekkis suur ja lai Pikasoo auk. Kui kündmisest väsinud Kalevipoeg tukastas, ründasid tema hobust hundid. Suksu küll pruuskas ja kaapis jalaga (kohalikus kõnepruugis 'nuuskama') – nii tekkisid Nuuskauk ja Nuuskaugumägi –, kuid hundid said temast siiski jagu. Hobuse neerud vajutasid maasse kaks sügavat auku, millesse kogunenud veest tekkisid Ees- ja Tagajärv – nii saanudki Neeruti oma nime.

Neeruti lähedal on sündinud Kalevipojalugude eeposeks seadja **Fr.R.Kreutzwald** ning seetõttu on Neeruti mägesid kutsutud ka Kreutzwaldi mägedeks.

JÄRVED

Mõnede ooside vahele jäävates sulglohkudes on **järved**: kinnikasvav ja mudane Eesjärv ja selle kõrval selge veega Tagajärv, metsa varjus olev Orajärv, ligipääsmatu õõtsikkaldaga Sinijärv ning kaitseala lõunaosas tillukesed Hobu- ja Tütarjärv. Ees- ja Tagajärv moodustasid veel paarsada aastat tagasi ühe veekogu, kuid eraldusid veetaseme langedes. 20. saj algul laskis Neeruti mõisnik kaevata nende vahele kanali, et saaks paadiga sõita. Tõenäoliselt olid kunagi ka praeguste **soode** asemel järved.

SALUMETSAD

Suurem osa kaitsealast on metsane, vaid siin-seal mägede vahel on üksikud talud ja niidud. Mitmekesise reljeefi tõttu on Neerutis mitmesuguseid, sh loodusdirektiivi elupaigatüüpidele vastavaid

Foto: Vaade Eesjärvele, A. Mägi

Foto: Kaunis kuldking, T. Trolle

vanu elurikkaid metsi. Viljaka mullaga oosidel on valdavad **salumetsad**, peamiselt sinilillekuusikud, kus põõsarindes esinevad sarapuu, kuslapuu, mage sõstar. Kõige õiteküllasem aeg on kevadel enne puude lehtimist, mil metsaalune ei ole veel liiga hämar.

KAITSTAVAD LIIGID

Mitmekesise loodusega kaitseala on elupaigaks paljudele, sh kaitsealustele liikidele. Lindudest elab siin hiireviu ning haruldastest samblikest kasvab kare habesamblik ja harilik kopsusamblik. Soodes ja metsades kasvavad käpalised nagu soo-neiuvaip ja kaunis kuldking. Järvedes elavad haruldased mardikad lai- ja tõmmuujur, kohtab harivesilikku ning Eesjärves kasvab valge vesiroos.

KÜLASTAJALE

Neeruti oosidel kulgeb mitmeid matkamiseks ja suusatamiseks sobivaid teid ja radu. Kaitsealal on neli puhkekohta. Tagajärve idakaldal on võimalik ujuda.